

Australia - Alku koko maailmalle?

13.8.2026 14.00

Maailman kuudenneksi suurin manner, Australia peittäisi helposti Yhdysvallat, Alaskaa ja Havaijia lukuun ottamatta tai melkein Euroopan ilman Skandinaviaa. Mutta siellä on vain 21,5 miljoonaa asukasta, kun taas Euroopassa vastaava luku on 750 miljoonaa.

Teksti ja kuvat: MARKKU JALONEN

Tiedemiehet ovat sitä mieltä, että Australiasta on saanut alkunsa koko maailma. Entinen supermanner, Gondwana on halkeillut osiin ja siirtynyt pitkin maapalloa sinne tänne miljoonien vuosien aikana. Ensimmäisten asukkaiden, joita nykyään kutsutaan aboriginaaleiksi, on arveltu saapuneen maahan noin 40 000 vuotta sitten. Alkuasukkaat pitävät menneisyyttä yllä puhumalla uniajasta. Tarinat ja kertomukset kulkevat isiltä pojille.
Valkoiselle rodulle Australia aukesi vuonna 1770, jolloin kapteeni **James Cook** purjehti nykyisen Sydneyn kohdalle ja julisti mantereen kuuluvan Englannin kansainyhteisön kuningattarelle.

Meriä oli toki seilattu aiemminkin. Hollantilainen **Abel Tasman** oli maan jo kertaalleen löytänyt 1642 ennen James Cookia, muttei halunnut sitä Alankomaiden alusmaaksi, kun siellä ei hänen mielestään ollut mitään. Nimensä hän kuitenkin jätti saarelle, joka nykyään tunnetaan Tasmaniana. Tosin hänen maanmiehensä **Willem Janszoon** oli nähnyt maan jo vuonna 1606, mutta hänkin jatkoi matkaansa kohti Jaavaa eli Bataviaa.

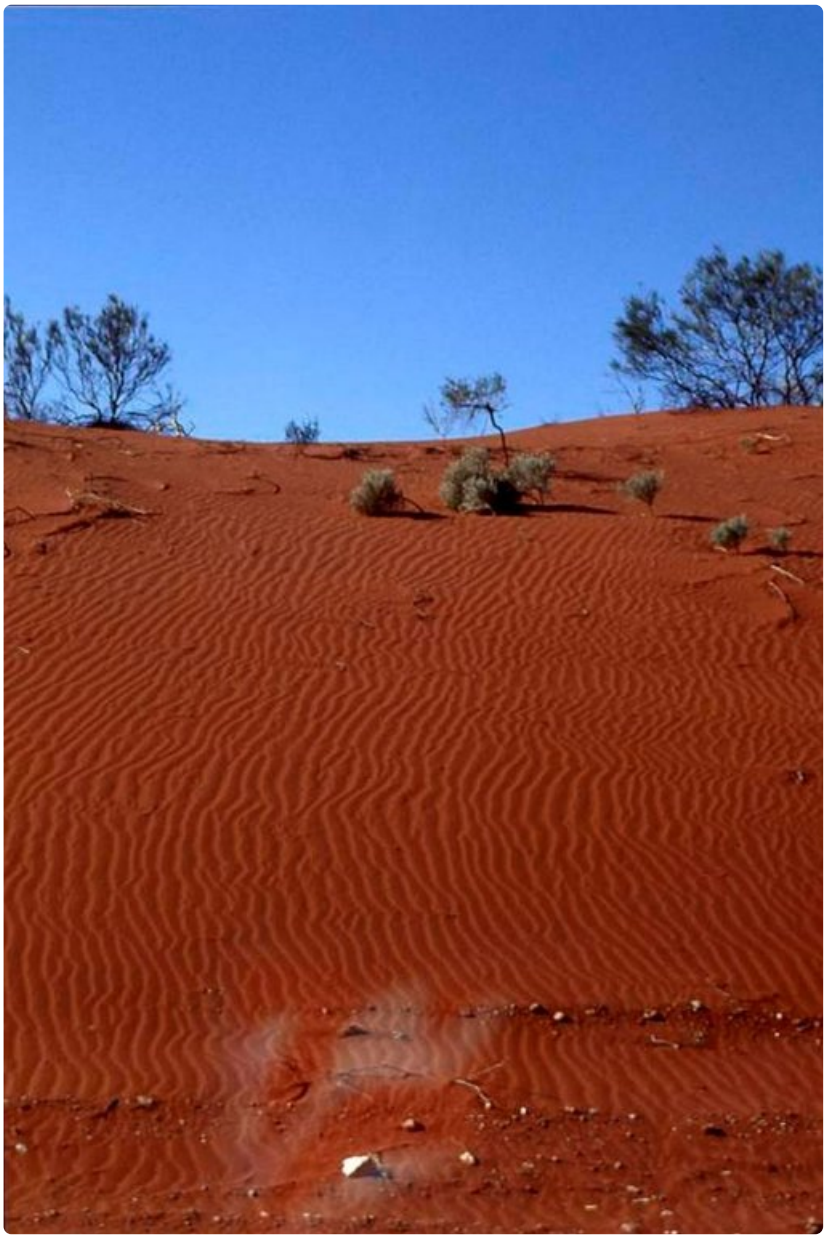
Australiassa on kauan sitten siirrytty brittaikaisista maileista kilometreihin, punnista dollareihin ja kymmenjärjestelmään. Liikenne on edelleen vasemmanpuoleinen. Etäisyyksistä kertoo jotakin se, että länsirannikon Perthistä on matkaa Melbourneen lähes 4000 kilometriä. Pohjois-eteläsuunnassakin joutuu taittamaan taivalta yli 3000 kilometriä päästäkseen mereltä merelle.
Aikoinaan Englannissa keksittiin, että kaukainen ja eristyksissä oleva maa kelpaa hyvin vankilaan tuomituille ja heitä lähetettiin erilaisten rötösten takia sankoin joukoin Australiaan. Mukana seurasi vartijoita perheineen sekä käsityöläisiä, leipureita tai muita eri alojen ammattilaisia.
Jopa näpistyksestä saattoi joutua karkotetuksi Englannista. Tuomiot olivat ankaria ja vain harvat onnistuivat karkaamaan. Tänä päivänä melkein kilpaillaan siitä, kenen esi-isät ovat tehneet mitäkin rikoksia ja viruneet missäkin vankilassa. Port Arthur Tasmaniassa oli eräs pahimmista.

1960-luvun puolivälissä Australiaan värvättiin väkeä eri puolilta maailmaa ja Suomestakin. Jossakin vaiheessa alkoi muuttoliike Aasiasta, jota yritettiin aluksi jopa estellä. Maahan tuli väkeä Kiinasta, Vietnamista ja muualta Kaukoidästä. Ahkerina yrittäjinä tunnetut maahanmuuttajat saivat perinteisen englantilaisväestön hyväksynnän. Japanilaisetkin yrittivät tulla Australiaan toisen maailmansodan aikoihin, jolloin pohjoista Darwinin kaupunkia pommitettiin.

Valtaosa maan väestöstä asuu itärannikon tuntumassa. Uusi Etelä-Wales mahdollistaa maanviljelyn perinteiseen brittitapaan. Välimerellisessä ilmastossa menestyvät erilaiset viljakasvit sekä hedelmäpuut. Nykyään Australia on myös merkittävä viinintuottajamaa, jonka punaviinit ovat maailmalla tunnettuja. Pohjoisempana Queenslandissa menestyvät trooppiset hedelmät ja sokeriruoko. Keskiosa puolestaan on kuivaa autiomaata, jossa vettä löytyy ainoastaan poraamalla.

Suuri osa litteästä valtiosta on autiomaata. Korkein vuori, Mount Kosciuszko nousee 2 229 metriin ja on saanut nimensä puolalaisen sankarin mukaan. Itärannikolla ovat Australian Alpit, joiden rinteillä on useita hiihtokeskuksia.
Viljeltyä maata on vain rannikoiden tuntumassa. Pohjoisterritoriossa on jopa sademetsää, kuten osassa Queenslandiakin. Vuoria on eniten itärannikon puolella. Australian kaksi tärkeintä jokea ovat Yarra, joka virtaa Melbournen halki sekä Murray, joka puolestaan toimii rajana Uudelle Etelä-Walesille ja Victorialle. Järviä ei maassa juurikaan ole, sen sijaan on muutamia kuivuneita lätäköitä ja niistä joihinkin tulee sadeaikana tilapäisesti vettä.
Australia on jaettu kahteen territorioon ja kuuteen suureen osavaltioon, joiden rajat on vedetty viivoittimella.
Iso koralliriutta Queenslandissa on 2000 kilometriä pitkä ja maan kuuluisimpia nähtävyyksiä. Riutan ekotasapaino on alkanut järkkyä vesien lämpenemisen ja matkailun seurauksena.

Australia on suuri kivihiilen tuottaja ja maassa on myös toistaiseksi suurimmat tunnetut uraanivarannot. Maata on siunattu arvometalleilla ja opaaleilla, joita esiintyy enimmäkseen Queenslandin alueella. Kauniita kiviä kaivetaan maan alla olevissa onkaloissa ja niitä käytetään pääosin koruina.
Maailman suurin kultahippu löytyi aikoinaan Kalgoorlien alueelta länsiosasta ja sai nimen *Hello Stranger*. Varsinainen kultaryntäys alkoi vuonna 1893 ja myöhemmin löydettiin myös tinaa ja hopeaa. Paikalla on edelleen toimiva avolouhos, joka kuuluu maailman suurimpiin. Myös kuningatar Victorian nimeä kantavasta osavaltiosta löydettiin kultaa.
Alumiinin valmistamiseen tarvittavaa bauksiittia on runsaasti ja sitä viedään maihin, joissa energia on edullista. Niinpä Norjassa on suuria alumiinitehtaita. Vesivoimalla tuotettu sähkö on edullista ja siksi bauksiittia tuodaan Australiasta Norjaan asti.
Maasta löytyy myös wolframia ja sinkkiä. Öljyä on löydetty Bassinsalmesta ja yksi tärkeä vientituote on villa.
Maan suurimpia ongelmia ovat pensaspalot. Öljyinen eucalyptus levittää palaessaan tulta kauaksi räiskyvinä kipinöinä ja kuivassa maassa palot leviävät nopeasti. Kuivuus on koetellut maata usein, tosin tulviakin on nähty. Molempien luonnonilmiöiden voimat ovat arvaamattomat. Tulivuoret ovat ammoin sammuneet mutta maanjäristyksiä voi kokea Australian saarilla.

Tuuli muovaa punaista rautapitoista maata kauniisti.

Australian vaakunaeläin on itseoikeutetusti kenguru.

Lampaita on runsaasti, samoin villaa. Määkijät eivät ole kotoperäisiä, vaan ne on alunperin tuotu Britteinsaarilta. Monia muitakin eläviä on aikojen saatossa maahan tuotu. Myöhemmin ne ovat osoittautuneet jopa haitallisiksi. Jäniksiä on liikaa ja ne syövät kaiken mahdollisen vihreän.
Eräs erikoinen eläin on agakonna, joka tuotiin maahan 1930-luvulla torjumaan sokeriruokoja kiusaavia koppakuoriaisia. Se ei kuitenkaan yltänyt ruokojen yläpäissä eleleviin kuoriaisiin, eikä näin voinut niitä syödä. Eläimellä ei ole luonnollisia vihollisia, joten sen esiintymisalue on levinnyt käsittämättömän laajaksi. Suurinta tuhoa sammakko aiheuttaa krokotiileille, jotka kuolevat syötyään myrkyllisen räpyläniekan.
Aikoinaan oivallettiin myös, että afrikkalainen kameli tai dromedaari sopisi hyvin hiekkaerämaalle. Kamelit olivat aluksi kuormajuhtia, mutta ne laskettiin myöhemmin vapaiksi. Kameleita voi nähdä esimerkiksi maan keskipisteessä, lähellä Alice Springsiä.
Miljoonien vuosien eristäytyneisyydessä eläinkanta on kehittynyt omaan suuntaansa. Pussieläimistä tyypillisimpiä ovat kengurut, joita on useita lajeja. Niiden poikaset kiipeävät syntymänsä jälkeen emon pussiin, jossa ne elelevät aina siihen asti, kunnes uusi poikanen tekee tuloaan. Eucalyptuspuissa asustava koala on myös hyvin tunnettu ja se on antanut mallin teddykarhulle. Koalalla on erikoinen ruuansulatus, sillä se pystyy syömään puun myrkyllisiä lehtiä. Ravinnon vähäisestä energiapitoisuudesta johtuen koala nukkuu jopa 15 tuntia vuorokaudessa.
Vompatti on hauskan näköinen lyllertäjä kuten nokkasiilikin, joka muistuttaa aika paljon kotoista siiliämme. Sen piikit ovat suuremmat ja haisteluelin pitempi. Eräs vaarallisimpiin kuuluva eläin on niin sanottu makean veden krokotiili, joka saattaa kasvaa viisi metriä pitkäksi ja kykenee hyppäämään vedestä jopa parin metrin korkeudelle voimakkaan häntänsä avulla. Vuosittain muutama varomaton uimari tai kalamies joutuu krokotiilin saaliiksi.

Kun 1900-luvun alussa vesinokkaeläin saatiin kiinni, sen luuranko lähetettiin tutkittavaksi Lontoon yliopistoon. Asiaa pidettiin ensin pilana, mutta sitten eläimiä löytyi myös elävinä. Ankannokkainen, räpyläjalkainen eläin etsii ravintonsa kirkasvetisissä joissa kivien alta. Sillä on turkki ja uroksella vielä eturaajoissa pienet kynnet. Erikoinen nisäkäs lisääntyy munimalla, mutta laji on käymässä harvinaiseksi. Monet alkuperäiset eläimet kuten pussihukka ja monet lintulajit ovat jo kuolleet sukupuuttoon.
Sen sijaan joitakin eläinlajeja on liikaakin, kuten villikoiriksi luettavia dingoja. Tuhansien eläinten liikkumisen estämiseksi on pystytetty maailman pisin verkkoaita halki maan.
Linnuista strutsinoloinen emu on suurin ja eri puolilla maata on valtavia parvia erivärisiä papukaijoja, joista kakadut lienevät suurin ryhmä. Undulaatteja on puistoissa kuin Suomessa puluja. Yllättäen lähellä Melbournea voi nähdä jopa pieniä pingviinejä. Kookaburra on taitava kalastaja ja sen nauru säikäyttävän mielipuolista.
Sammakoita ja matelijoita on runsaasti. Merkillepantavaa on, että enemmistö käärmeistä on myrkyllisiä. Aavikkotaipaani on yksi maailman myrkyllisimmistä käärmeistä.
Suurin osa eläimistä elää veden pinnan alla. Noin 4400 kalalajia on pääosin suolaisen veden kaloja, sillä järviä ja jokia on vähän. Kaloja on joka lähtöön aivan pienimmistä ja värikkäistä paratiisikaloista kauniisiin paholaisrauskuihin ja haihin. Joskus nähdään jopa valaita muuttomatkallaan. Lajien moninaisuus ja värikylläisyys ovat henkeäsalpaavia.

Aussit ovat mutkattomia ja reiluja ihmisiä, joiden elämäntyyli on rento. Maassa pärjää vain kovalla työllä ja ahkeruudella. Seikan ovat huomanneet myös siirtolaiset, jotka ovat perustaneet ravintoloita, pesuloita, autovuokraamoja ja muita palvelualan yrityksiä.
Kaikki vaikuttaa toimivan hyvin. Asuminen on kohtuullisen hintaista eivätkä yleishyödykkeet maksa mahdottomia. Maassa valmistetaan jopa autoja, esimerkiksi Holdeneita sekä omaperäisiä kulkupelejä Fordin lisensseillä. Pitkien välimatkojen maassa vahvat kuorma-autot ovat tärkeitä ja niinpä muun muassa alun perin amerikkalaista Kenworth-rekan veturia valmistetaan paikallisesti.

Ruoka on hyvää, monipuolista eikä kovin kallista. Pihviliha vastaa Argentiinan parhaita, sillä Hereford-rotua kasvatetaan leudoilla alueilla.
Maa tarjoaa runsaan valikoiman hedelmiä ja vihanneksia, joista muodostuu uusi australialainen keittiö mainioine viineineen.
Suurkaupunkien elämä soljuu perinteistä brittielämäntapaa noudattaen, joskin sitä värittävät useat alakulttuurit. Kaupasta voi saada kiinalaista nuudeliruokaa tai kreikkalaisia *pitta gyros* -annoksia. Monimuotoisuus tekee kulttuurista kiehtovan.
Australian tasavalta on löyhästi sidoksissa Englannin kuningashuoneeseen. Maassa on uskonnonvapaus ja niinpä siellä on useita kirkkokuntia katolisista buddhalaisiin.
Tulotaso ei ole maailman korkeimpia, mutta verot ja esimerkiksi polttoaineen hinta ovat kohtuulliset. Ravintolassa aterioiminenkaan ei tee valtavaa lovea lompakkoon.

Lainelautailu on suosittu laji Australiassa.

Jakaranda kukkii ennen lehtien puhkeamista. Puu on yleinen eri puolilla Australiaa, mutta alunperin jakaranda on kotoisin Etelä-Amerikasta.

Maa vaalii perinteitään. Ballaratin museokylä on mielenkiintoinen kohde.

Ilmasto on erinomainen mitä moninaisimpiin urheilulajeihin. Aivan Hawaijin luokkaa oleviin aaltoihin ei päästä, mutta surffaus ja lainelautailu ovat suosittuja. Urheiluna voitaneen pitää myös vapaaehtoista hengenpelastustyötä. Vuosittain järjestetään erilaisia kilpailuja alan miesten ja naisten parissa. Koska vesi on lämmintä ja erityisen kirkasta, ovat sukeltaminen ja snorklaaminen hyviä tapoja tutustua laajaan vesieläinkantaan. Isolle valliriutalle järjestetään matkoja muun muassa Townsvillesta sekä Cairnsista.

Kekseliäät aussit ovat kehittäneet mitä hassuimpia lajeja vapaa-ajan viettoon.
Vesillä ollaan myös silloin, kun suuri Foster's olutfirma järjestää regatan. Suositussa tapahtumassa oli takavuosina erikoinen osio. Veneen tai lautan muoto sekä rakenne olivat vapaat, kuten myös alusta liikuttava voima. Eteenpäin mentiin purjeella, soutaen tai jopa moottorilla. Ainoa vaatimus oli, että laitteen tuli olla rakennettu tavalla tai toisella tyhjistä oluttölkeistä. Joen ensiksi ylittänyt venekunta sai palkkioksi koko vuoden oluet.
Oluttehdas on niin ikään takana toisessakin erikoisessa veneilytapahtumassa. Vaikka keskellä maata sijaitsevan Alice Springsin kohdalle karttaan onkin merkitty joki, on siinä vettä vain joka neljäs tai viides vuosi. Vedettömällä Todd-joella kisataan veneillä, joissa on purje ja pohjassa reiät neljälle jalkaparille. Osanottajat pitävät kiinni veneen reunoista, pujottavat jalkansa läpi rei'istä ja juoksevat kilpaa jokea pitkin!
Bumerangin heitto on opittu aboriginaaleilta ja tuoreempi muoto heittolajeista on niin sanottu lantakiekonheitto, joka on osa jonkinlaista viisiottelua. Kuivasta lehmänkakkarasta muotoillaan kiekko, jota sitten paiskitaan. Mihin ensimmäinen palanen putoaa, siitä mitataan heitetty matka. Onkin siis tärkeää, mitä elikolle syöttää. Kiinteämpi kikkara lentää paremmin ja pitemmälle.
Lisäksi on lampaan keritsemiskisoja, joissa nopeimmat keritsevät lampaan alle minuutissa.
Tärkeä peli on rugby, jota pelataan yleisesti kaikkialla Australiassa. Maa on isännöinyt olympialaisia kaksi kertaa.

Rehkimisen jälkeen tulee jano. Maa on pullollaan pubeja, joista saa paitsi olutta, myös kunnon kotiruokaa. Mielenkiintoinen tapa on ravintoloiden *Bring your own*, *BYO*. Se tarkoittaa, että mikäli ravitsemusliikkeellä ei ole alkoholin myyntilisenssiä, sinne voi tuoda oman pullon. Yritys ottaa muutaman dollarin lasinpesu- ja tarjoilupalkkaa. Ruoka on kuitenkin huokeampaa kuin ravintolassa, jolla on tarjoilulisenssi. Usein on niin, että kapakan toisessa päässä on viinakauppa, josta tuotteet voi kätevästi ostaa ja tuoda itse ravintolan puolelle.

Omituisuuksista on mainittava mielettömän kokoiset *Road Train* -rekkayhdistelmät. Yleisillä teillä saa käyttää kolmea perävaunua ja joissakin erikoisolosuhteissa jopa neljää. Mittaa maan halki rahtiliikennettä jyristelevillä rekoilla on yli 60 metriä, kolme kertaa suomalaisrekkojen pituus, ja renkaitakin on parhaimmillaan 62. Polttoainesäiliöiden koko voi olla tuhat litraa, sillä huoltoasemia ei autiomaassa ole.

Valtavan kokoisen Australian näkemiseen ei yksi loma riitä. Onkin suositeltavaa tutustua osavaltioon tai territorioon kerralla:

Uusi Etelä-Wales
Osavaltiossa sijaitsee maan pääkaupunki Canberra, jossa on asukkaita noin 345 000. Siellä ovat maan hallitus, lukuisat lähetystöt sekä Australian sotamuistomerkki.
Rannikolla on maan väkirikkain kaupunki Sydney, jossa on 4,4 miljoonaa asukasta. Vanhassa kaupunginosassa, The Rock'sissa asuivat aikoinaan vangit ja heidän vartijansa. Kaupunginosa on nyt hienoa ja kallista asuinaluetta.
James Cook tuli Port Jacksoniin vuonna 1770. Satama ja lahden ympärillä olevat hiekkarannat kuten Bondi Beach ovat kuuluisia. Nykyään paikkaa kutsutaan myös nimellä Botany Bay. Harbor Bridge, jota myös kutsutaan vaateripustimeksi muotonsa vuoksi, on näkemisen arvoinen. Huimapäisimmät voivat kivuta sillan korkeimmalle kohdalle opastetulla retkellä.
Mainittakoon, että nykyään henkisesti vapaassa Sydneyssä järjestään vuosittain valtavat *Gay Pride* - juhlat.
Rannan tuntumassa on valtavia pilvenpiirtäjiä, joiden edessä Sydneyn oopperatalo näyttää kutistuneilta purjeilta. Vuonna 1973 tanskalaisen **Jørn Utzonin** suunnittelema rakennus rahoitettiin arpajaisilla. Sisätilat suunnitellut australialainen arkkitehti pilasi akustiikan, eikä taloa juurikaan käytetä oopperaesityksiin. Moderni Docklands antaa kuva siitä, miten varakas australialainen asuu Sydneyssä.
Länteen mentäessä on Sinisiin Vuoriin rajoittuva subtrooppinen alue. Alueen vuosimiljoonainen kasvisto on runsaudessaan vertaansa vailla.

Sydneyn oopperatalo on valmistunut vuonna 1973. Kuuluisa rakennus sijaitsee Sydneyn satamassa.

Gold Coastin modernia keskustaa. Ylimmät kerrokset ovat haluttuja näköalan vuoksi.

Kenguru on eksoottinen eläin lautasellakin ja vieläpä hyvänmakuinen ja murea.

Queensland
Suurin kaupunki on kahden miljoonana asukkaan Brisbane. Samanniminen joki virtaa sen halki. Pohjoisempana alkaa Iso valliriutta -luonnonmuodostelma, jonka väitetään näkyvän kuuhun asti. Rannikon kaupungeista tehdään retkiä riutalle. Suurimpia ovat Townsville sekä Cairns. Täällä ovat myös lomasaaret Donk Island ja Hamilton Island. Mielenkiintoinen sekä kasviston että eläimistön kannalta on Frasier Island.
Sisämaassa on Mount Isa, joka oli monen suomalaisenkin siirtolaisen ensimmäinen työpaikka. Työskentely hiilikaivoksella oli raskasta.
Queenslandissa alkaa sademetsä ja junamatka vie Cairnista läpi sokeriruokopeltojen kohti vuoristossa sijaitsevaa Kurandaa. Sieltä alkaa Atherton Tablelandsin autiomaa.
Osavaltio päättyy pohjoisessa trooppiselle alueelle. Pieni Cape Yorkin kylä pistää mereen Torresin salmen luona.

Etelä-Australia
Adelaide on suurin ja kaunein kaupunki tällä seudulla. Vanhanaikaisen oloisessa kaupungissa on 1,2 miljoonaa asukasta ja varsinkin selkeässä keskustassa on kauppoja, kävelykatualueita sekä kauppahalli. Meren rantaan pääsee edullisella raitiovaunulla, joka kulkee ydinkeskustasta pieneen Victor Harbourin kaupunkiin. Adelaidessa on runsaasti kirkkoja, mutta vanhoja rakennuksia ei ole. Upea, suuri puisto on aivan kaupungin kupeessa. Mainitsemisen arvoinen nähtävyys on Kangaroo Island, joka on tunnettu paitsi eläimistään myös meijerituotteistaan. Tosin saarelle kulkeva lauttayhteys ei toimi oikein hyvin ja lisäksi se on kallis.
Sisämaassa on muutama kuivunut järvi. Lännessä on Nullaborin kansallispuisto, jonka alueella tehtiin takavuosina ydinkokeita. Pohjoiseen menevä tie johtaa Alice Springsiin.

Tasmania
Asuinpaikkana kannattaa pitää 220 000 asukkaan Hobarthin kaupunkia. Se on viehättävä, kohtuullisen kokoinen ja täynnä hyviä ravintoloita sekä erilaisia kulttuuririentopaikkoja. Surullista historiaa edustaa entinen rangaistussiirtola Port Arthur, jossa eräs mieleltään häiriintynyt mies ampui tavallisia matkailijoita vuonna 1996. Heistä 35 kuoli ja 21 haavoittui.
Maisemat ovat upeat ja korkeimmilla vuorilla voi kesäkuun ja elokuun välisenä aikana olla paljonkin lunta. Saari on kuuluisa luonnostaan ja viimeiset Tasmanian pirut, pienet, mustat ja ärhäkät karhun näköiset otukset asuvat saarella.
Toinen mainitsemisen arvoinen kaupunki on Lanceston pohjoisessa.

Victoria
Vaikka Melbourne on väkirikas, lähes neljän miljoonan asukkaan kaupunki, se on jotenkin leppoisan oloinen. Matkailijan helpotukseksi sen julkinen liikenne on toimivaa ja huokeaa. Yllättävää on, että raitiovaunut ovat samanvärisiä kun Helsingissä. Kumpi on matkinut kumpaa? Kaupunki on erittäin kansainvälinen monine etnisine ryhmineen. Vaikka väkeä on paljon, Melbourne vaipuu iltaisin melkein horteeseen. Vain ruokapaikat ja elokuvateatterit ovat avoinna. Kaupunki on turvallisen oloinen.
Melbournesta kannattaa vuokrata auto ja muistaa, että liikenne on vasemmanpuoleinen. Great Ocean Road on hieno tapa tutustua paitsi upeaan mereen, myös kasvillisuuteen ja eläinkuntaan.
Port Campbellin kohdalla on yksi maailman hienoimmista luonnonmuodostelmista. 12 apostolin kivipylväikkö nousee korkeuksiin rantavedestä. Kaikki eivät ole enää pystyssä, vaan eroosio on kaatanut osan apostoleista. Reittiä voi suositella.
Australian talven aikana voi käydä ihmettelemässä paikallisten Alppien lumihuippuja. Hieman koilliseen ovat Snowy Mountains -vuoret, joilla pääsee suksille. On erikoista kurvailla mäkeä alas kumipuiden keskellä.

Länsi-Australia
Koko läntisen alueen kattava osa on mielettömän laaja. Merkittävimpiä kaupunkeja ovat 1,6 miljoonan asukkaan Pert, Fremantle ja Broome.
Broomessa oli takavuosina vilkkaasti toimiva helmenkalastusyhteiskunta. Pääosin kiinalaista syntyperää olevat miehet sukelsivat merestä korkealuokkaisia helmiä, joiden määrä on kuitenkin vähentynyt.
Fremantle toimi satamakaupunkina ja1800-luvun lopussa Kalgoorliessa koettiin ennennäkemätön kultakuume. Luonnon oudoista ilmiöistä mainittakoon Pinnacles kansallispuisto, jossa on näkyvillä entistä merenpohjaa sekä valtavia hiekkadyynejä. Eroosio on hävittänyt pehmeämmän aineksen ja jättänyt pystyyn mitä omituisimman muotoisia puikkoja, *pinnacles*. Kuljettaessa autolla on muistettava, että matkalla on vain yksi polttoaineen jakelupaikka, muuten osavaltio on tietöntä aavikkoa.

Pelastusvenetoiminta on eräs paikallisten harrastus.

Muutaman kilometrin päästä Port Campbellista löytyy veden kallioon kovertama "neulansilmä".

Vanhat raitiovaunut tuovat värityksellään mieleen Helsingin.

Pohjoisterritorio
125 000 asukkaan Darwin on territorion suurin kaupunki. Se sai jonkin verran vaurioita II maailmansodan aikana. Myöhemmin pari ankaraa taifuunia muotoili kaupungin siluettia uudeksi. Täällä ollaan jo tropiikissa. Alueella on kaksi valtavaa kansallispuistoa: Litchfield ja Kakadu.
Meressä on ihmisellekin vaarallisia meduusoja, *jelly fish*, joiden myrkkyrihman kosketus on erittäin polttava ja se saattaa jopa tappaa.
Maailman ehkä pisin valtatie lähtee Darwinista. Stuart Highway päättyy vasta meren rantaan eteläisessä Australiassa. Tie on päällystetty ja sen pituus on 2834 kilometriä.
Alice Springs aivan kauriin kääntöpiirillä on ehdottomasti näkemisen arvoinen. Sinne pääsee lentäen joka puolelta Australiaa. Se on nykyään lentävien lääkäreiden keskuspaikka.
Alice Springsistä voi tehdä matkoja ympäristön nähtävyyksille. Olgas eli Kata Tjuta on upea kivimuodostelma keskellä aavikkoa, mutta voiton vie Ayer's Rock eli Uluru. Sen huippu 340 metriä tasankoa ylempänä ja matkaa sen kiertämiseen kertyy kahdeksan kilometriä. Alkuasukkaiden antama nimi tarkoittaa kohtaamispaikkaa ja niinpä siellä on runsaasti kalliomaalauksia sekä erikoisia piirroksia tuhansien vuosien takaa. Kivi, joka on osa suurempaa kalliota, on nykyään alkuasukkaiden omistuksessa. Sinne voi kiivetä, mutta se on vaarallista. Auringon painuessa mailleen, se hehkuu kauniin punaisena. Lokakuun ja maaliskuun välisenä aikana kärpäsiä on miljardeja. Lähin paikka, jossa voi majoittua on Yulara.

AUSTRALIA FAKTAT:

Valtiomuoto: parlamentaarinen demokratia, perustuslaillinen monarkia
Hallitusmuoto: liittovaltio
Sijainti: Intian valtameressä, ei yhteistä maarajaa muiden valtioiden kanssa
Pinta-ala: 7 741 220 km²
Rantaviivaa: 25 760 km
Asukasluku: 21,5 milj.
Pääkaupunki: Canberra (as. noin 345 000)
Muita kaupunkeja: Sydney (4,4 milj.as.), Melbourne (3,9 milj.as.), Brisbane (1,9 milj.as.), Perth (1,5 milj.as.), Adelaide (1 milj.as.)
Kieli: englanti
Uskonnot: anglikaaneja, roomalaiskatolisia, muita kristittyjä
Valuutta: Australian dollari (AUD), 1€ = 1,34 AUD
Aikaero Suomeen: +6-8 tuntia
Matkustusasiakirjat: Passin tulee olla voimassa kauemmin kuin kuusi kuukautta suunnitellusta lähtöpäivästä ja viisumi on hankittava etukäteen.
Muuta: Alkuasukkaita on noin 300 000 ja melkein 15 miljoonaa ihmistä asuu kaupungeissa.